

NA ÚTĚKU.

Příhody tří
uprchlíků na Sibiři.

Vypravování ze života sibiřských vypovězenců.

Za chvíli na to vyšli opět. Nesl utuhlé tělo, zabalené v plátno. Ladislav šel před nimi. Nesl svítilnu, aby svítil na temných místech cesty. Jermak vlekl se vzadu a ním šli Igor a Laflér.

Psi kolera chýže žalostné vylí. o byla polární hrana....

Tato lupa brala se zvolna po kostrbaté půdě, smutnou tmou: pod nebem z části zahaleným letečním mraky. Bylo více než 30 stupňů zimy.

Přišli ke hrobu. Tu bylo utuhlé tělo položeno do omrzlé a zasnežené země. Ubožek otec hleděl na vše vyhaslým zrakem.

Polarní noc rozprestírala svůj neznárný temný háv, jímž hvězdy pronikaly s nevýječnou jasností; mrazivým vzduchem dopadaly široké paprsky na černou úboč vrahů, na zasvězené vrcholy a na zamrzlé skelné moře.

Toto pusté ticho, rušené jen výtím psů, naplnovalo duši nepospasného pocitem tisíce a strachu, jakoby ducha tížil balvan, jež nic nemůže odvalit.

Jedna a táz myšlenka zmožovala se v okamžiku této tří mužů rodem tak vzdálených: Igor i Laflér i Jermak přenesli se v duchu do země východu slunce. Kdož ví, zda ji ještě jednou užíti, kdož ví, zda také na ně nečeká studený hrob na chladném severu?

Igor a Laflér stiskli si ruce na upevnění svých zámrů a aby potěšili otce ubohého Dimitrije.

"Nesouhlasíte-li, Jermaku," řekl Igor, "abychom si nad tímto hroblem slíbili pomoc a podporu?"

"Nikoliv, Igore," odvětil náčelník policie, "zavedli jste mně až do této konci, a já vás následoval nečin vám mnoho odporu; a věru to stalo se jen tím, že vaše odvaha mne dojala; vše vás prosím, na mně nezádejte."

Těhož dne večer vydali se přivedci jakutští na umluvenou cestu. Z jihovýchodu však celý den větr, jemuž říkají teplý. Teploměr vystoupil už nad bod mrazu. Sníh táhl a rozplýval se i ledové lesky, zasazené místo skla ve dvou malých okénkách chýže. Měsíc svítí Jakutům na cestu, a psi mohli při vytrvalosti urazit vše než dvanáct kilometrů za hodinu.

Jermak vida v dálí mizící obě narty, velmi zmalosmyšlné smrti svého syna, ztrácel veskeru naději, že uprchne. Stal se ještě mléčlivějším než jindy a odmítal všechnu pomoc, všechnu útěchu. Nadvládu pokoušela se Naděžda na běhouni mu jídla po malém Ladislavovi. Když Jakutové zmizeli v dálí, šel a posadil se na místo, kde Dimitrij byl pochován.

V bledém světle, jež s hůry přecházel, jevil se krk na hrobě jeho středisko ohromného hřbitova.

Tam v dálí k moři, směrem k tomu, ozýval se z ker, povolujících působením nastáloho oteplení a zdvihaným tlakem vody, větrém hnáné, ostrý a ustavující rachot, slývající s hukotem vln, jež všechno proti poběžným skalám.

Severní pol strášal na několik hodin zimní jho.

XVII
Hlad.

Jermak měl hlad.
Po několik dnech podářilo se

mu chytiti do ok dva lumišky, druh to myší; lečky nastrojil na bažnaté pláni poblíž řeky. Lišky a rosomáci však se nedali.

Také nalezli několik úkrytu, kam si lišky snesly množství lumišků jimi zadávaných. V jednom z těchto ukrytu našel Jermak polovici bílého zajíce. Avšak veškeré toto maso bylo dlouhým ležením zkaženo a mohl ho užiti těžko jako návnady pro své lečky.

Měl tedy hlad a nechtěl něčeho přijati od svých soudruhů. Ale nelitoval nijak, jakkoli ho žaludek velice soužil, že nedávší s nimi společně životy. Však klesáním teploty zvěšovala se touha po ukojení hladu. Nohy se mu chvěly, zrak slabl po ukojení hladu. Nohy se mu chvěly, zrak slabl mu vůči hledě; kůže jeho stávala se suchou, bezbarvou, sinou; tělo ztrácelo teplo a zdálo se mu, že sám jeho dech je ledový. Vlekl se jako člověk, jenž s těží povstal z kruté nemoci.

A přee se nechvěl, že by podlehl, že by žádal milosti na uprchlích; obával se toliko, že smrť by mu mohla zabránit v dalším stříhaném uprchlíku.

Vyhledový chodíval přes led nebo závějemi za krutého mrazu, kdy bledá zář měsíční dodávala vzdálený ledový krám rozměru ohromných a tvaru báječných. Častokráté měsíce zašel; hustá mlha vystoupila z moře a začal padat sny, poháněný prudkou vichřicí.

Nad zářběhem, ozbrojen toliko hůlkou, zíral kolem sebe, zřítelnice mají rozšířené horečkou a blouznění chorého mozku; zdálo se mu, že se mu zuby prodlužují; jazyk jeho pohyboval se v ústech, jakoby přehazoval sousta; žaludek prázdný. Marně pátral po kořisti. Kéž by tu bylo aspoň trávy! Kéž by posledně napadlý sny měl podobnosti s manou Israelitů na poušti! Avšak ta nebyla by mohla usnati jeho strašnou žízeň.

Zdálo se mu, že ledové balvany pokrývají se náhle bílým ubrusem, na něž rozestaveno hojně nejvybranějších jídel se všechnou konci světa, jaká jen hrdlo může ráčiti, a tyto přeludy opakovaly se často a často působíce mu nesmírná muka.

Jindy zanesl ho zbloudilý jeho dveře ve snu ku kvasům lidojedů, pochutnávajícím se na mase lidském.

Zdálo se mu, že hlad, hrozná zosobělost, totežná s ním, jest jediným hostem této pustin.

Igor vrátil mu jeho karabunu: avšak kdož ví, kam se mu podél náboje za rychlé jízdy v saních. Měl žádati na svých soudruzích, aby mu jich poskytli? Rozhodl se pro to. Dostalo se mu jich. Tušil, že by bylo z něho bez toho prostředku.

Chtěl žít. Uniknouti bylo nemožno. Zima sotva započala. Nižší Kolimsk nebyl ovšem daleko! Rád postupl zkouškou a útrapou, jen když se mu podaří jeho podnik.

Na zítří měl na spěch, Igor i Laflér mohli ho viděti, jak se vzdaluje, sotva se vleka, hotov jízdu odvážiti se co nejdále. Zvláště to lovec, podpírající se o kelbu své ručnice.

Sel na východ, směrem k mysu Čilagskému, a štastně překvapil dva sohy. Zamířil na jednoho a skočil ho.

Všecka důvěra se mu navrátila. Nesnadno však bylo, doprováti vše do tábora. Hrd sám na sebe, uchopil soba za parohy a něž ještě sny, vleci jej až k chatce. Koněně měl na několik dní zajištěnu potravu....

Náčelník policie rázem se zotavil. Stal se opětne ostražitým hládcem. Nedlouho mrazu, zůstával venku; chodíval spáti, když dávno všechni již spali, a prý vycházel za jitru z chýže.

Jednou však zpovoroval Igor, že se nevrátil v čas, i byl jat ne-

potojem; možná, že jeho tryznitelé potkalo neštěstí. Časně z rána vydal se na cestu, aby ho vylehal i pustil se směrem k moři, kdežto Laflér jal se hledati v soutěsné tundře.

Igor postupoval pomalu, obezrele ve tmách, jimiž prokmitalo jen několik hvězd. Naslouchal. Mrtvého ticha kolkolem, rušeného těžkými vzdery větru.

Náhle, obešel ohromnou kruhovou ledovou, spatřil Jermaita, zabořeného až po pas v ledu nedávno zmrzlému. Majetru rozezřízeného, udržoval se náčelník policie nad ledem; marně se snaže vysputit se. Sklindou tváří oddaně čekal. Čeho mohl se dočkat?

"Co pak tu děláte?" zvala nařízka.

"Hledím, se které strany přijde vysvobození nebo smrť," odvětil Jermak. Propadl jsem se v ledu..."

"Nuže vytáhnou vás," vece Igor a podal mu pažbu své ručnice.

Dalo mnoho namáhání, než vyprostil náčelník policejního jeho tělo. "Opět vám děkuji za svůj život," bručel Jermak; "všecko se proti mně spiklo. Nuže, opětne jsem vám zavázán."

"Proč vám to působí tolik starostí?" podotkl Igor.

Jermak neodpověděl.

Nemluvíce, vrátili se k chatce, kamži za chvíli dostavil se i Laflér.

"Ale tenhle den je bohat na samé příhody!" zvala Igor spatřiv Lafléru. "Můj milý pane, vždy vy máte umržly nos!"

Sotva Ladislav zaslechl tuto slova, vyběhl ven pro sníh a z minutu dal se Laflér, bledý než sám jeho nos, do tření svého čichového orgánu, aby v něm vzbudil teplo a život. Unavil se tuto prací až byl celý udýchaný, a usedl na prostou židlici, pravil s povzdechem:

"Tahle polární krutá zima trvá už zatroleně dlouho!"

"Můj drahý Pařížane," odvětil mu Igor, "vždyť teprve nám započala; ale budete jen trpěliv:

28. prosince objevil se slunce na obzoru. Ovšem mrazy nepovolily až doleko ne! Ale co se mne týče, stáčí mi, že vaše přátelství neodpadá.

"Mé přátelství! Zajisté že nikoli a nikdy. Odpuštěte okamžitě netrpělivosti, uznáte zajisté, že aži nikdo nemůže být veselé naládky, vidí-li že má umržly nos!"

Když si byl Jermak dosti pochutnal na svém sobu — nabídlo také několik kousků z něho na vybranou Igorovi a jeho soudruhům, ale to jako dřív na sám, také nepřipiali — použil zbytek zvýřete pro své lečky. A věru, přivábeni zápacem masa, chytily se do lečeckých tří rosomáci, zděli 80 centimetrů až 1 metr, na jejichž mase si pochutnal. Drahocenná kožešina, těchto zvýřet byla pečlivě uschována; Jermak majetru v úmyslu upřenosti, ponášel na to, aby byl na cestu dobré všechny zásoby.

Kožešina rosomáčka jest mezi domorodeci severní Sibiře velice ceněna.

Jakut zatím nevraceli se dole, aby se svými nartami, s kýchavými potravinami, neboť zásoby iž uprchlíků dosly. Pociťovali již kruté útoky hladu. I začal mezi nimi zajímavý zápas slechetnosti.

Laflér tvrdil, že mraz na něm jeví účinky právě opačné, než jaké mívá obyčejně v záptěti a "postil se" a stál na tom, aby Igor a Naděžda si brali kousky největší. Ladislav pak ujístoval výzvu svého sestru, že už se mnoho najedl, a nutil ji, aby za něho jeho oběd dojedla.

Jermak byl překvapen, vida, že i uprchlík jsou doháněni k nejhoršemu, což on již přestál, a proto zvýřadil se vždy páslem zrakem na výrazu, jež jim utrpení vtiskávalo v lice. Čím více oni chladili — tím více dostávalo se mu sily a odvahy. Jeho zadostiučinění bylo by uplné, kdyby byl nesdílen obavy svých soudruhů, pokud šlo o oba vůdce.

Igor a Laflér vydali se na hon, ale bez úspěchu. Břehy Ledového moře zdály se být zlaveny veskrého života. Bíl medvědi vzdálili se, nahltá se lišejníků, zaepávajíce se jaksi touto neztrávitelnou potravou, načež teprve požere tolik svých ukrytých masitých zásob, pokud vůbec jen rozmetají jejich žaludku dovolí. Potom uloží se k přezimování v díře, vyhrabané v boku ledové skály.

A za této nekonečné noci neslyšeli lež bluk a rachet límcůvých a o sebe se trucítek her ledových.

Brzy byl temný a známý jako vzdálený příbory moře; brzy otrávily jako skřípot nenamařených kol vozů; brzy konečně náhlý a burný jako rány dlečové.

Igor a Laflér vydali se na hon, ale bez úspěchu. Břehy Ledového moře zdály se být zlaveny veskrého života. Bíl medvědi vzdálili se, nahltá se lišejníků, zaepávajíce se jaksi touto neztrávitelnou potravou, načež teprve požere tolik svých ukrytých masitých zásob, pokud vůbec jen rozmetají jejich žaludku dovolí. Potom uloží se k přezimování v díře, vyhrabané v boku ledové skály.

A za této nekonečné noci neslyšeli lež bluk a rachet límcůvých a o sebe se trucítek her ledových.

Brzy byl temný a známý jako vzdálený příbory moře; brzy konečně náhlý a burný jako rány dlečové.

Igor a Laflér vydali se na hon, ale bez úspěchu. Břehy Ledového moře zdály se být zlaveny veskrého života. Bíl medvědi vzdálili se, nahltá se lišejníků, zaepávajíce se jaksi touto neztrávitelnou potravou, načež teprve požere tolik svých ukrytých masitých zásob, pokud vůbec jen rozmetají jejich žaludku dovolí. Potom uloží se k přezimování v díře, vyhrabané v boku ledové skály.

A za této nekonečné noci neslyšeli lež bluk a rachet límcůvých a o sebe se trucítek her ledových.

Brzy byl temný a známý jako vzdálený příbory moře; brzy konečně náhlý a burný jako rány dlečové.

Igor a Laflér vydali se na hon, ale bez úspěchu. Břehy Ledového moře zdály se být zlaveny veskrého života. Bíl medvědi vzdálili se, nahltá se lišejníků, zaepávajíce se jaksi touto neztrávitelnou potravou, načež teprve požere tolik svých ukrytých masitých zásob, pokud vůbec jen rozmetají jejich žaludku dovolí. Potom uloží se k přezimování v díře, vyhrabané v boku ledové skály.

A za této nekonečné noci neslyšeli lež bluk a rachet límcůvých a o sebe se trucítek her ledových.

Brzy byl temný a známý jako vzdálený příbory moře; brzy konečně náhlý a burný jako rány dlečové.

Igor a Laflér vydali se na hon, ale bez úspěchu. Břehy Ledového moře zdály se být zlaveny veskrého života. Bíl medvědi vzdálili se, nahltá se lišejníků, zaepávajíce se jaksi touto neztrávitelnou potravou, načež teprve požere tolik svých ukrytých masitých zásob, pokud vůbec jen rozmetají jejich žaludku dovolí. Potom uloží se k přezimování v díře, vyhrabané v boku ledové skály.

A za této nekonečné noci neslyšeli lež bluk a